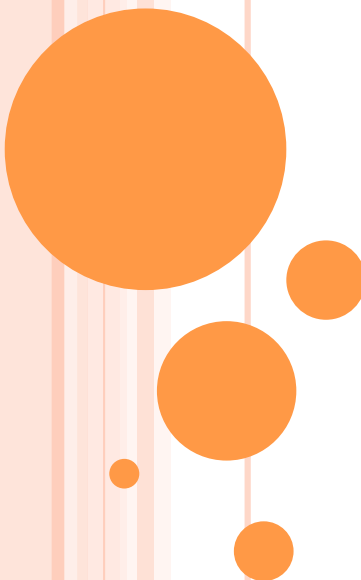

SVEUČILIŠTE U RIJECI
FILOZOFSKI FAKULTET U RIJECI

Međunarodni projekt: *The Academic Profession in Europe: Responses to Societal Challenges* provodi se kroz EUROCORES/ EuroHESC program Europske znanstvene zaklade (European Science Foundation).

PROMJENE U AKADEMSKOJ PROFESIJ: KOMPARATIVNA ANALIZA

Autori: Nena Rončević, Branko Rafajac

- Publikacija se temelji na istraživačkom radu provedenom na Filozofskom fakultetu u Rijeci u okviru projekta *The Academic Profession and Societal Expectations: Challenges for University Civic Mission* koje financira Nacionalna zaklada za znanost, visoko školstvo i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske. Ovaj je projekt dio međunarodnog projekta *The Academic Profession in Europe: Responses to Societal Challenges* koji se provodi kroz *EUROCORES/EuroHESC* program Europske znanstvene zaklade (European Science Foundation).
- Mišljenja, nalazi i zaključci ili preporuke navedene u ovom materijalu označavaju mišljenje autora i ne reflektiraju nužno stajališta Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske.

O PROBLEMU ISTRAŽIVANJA

- Akademska profesija se definira kao ključna profesija u društvu koju karakteriziraju tri osnovne odrednice: akademska sloboda, samostalno upravljanje ustanovom i stvaranje i diseminacija znanja, odnosno istraživanje i poučavanje (Kogan, Teichler, 2007:16).
- Različite teorije akademske profesije
- Različite teorije o budućnosti akademske profesije

PROMJENE U AKADEMSKOJ PROFESIJI

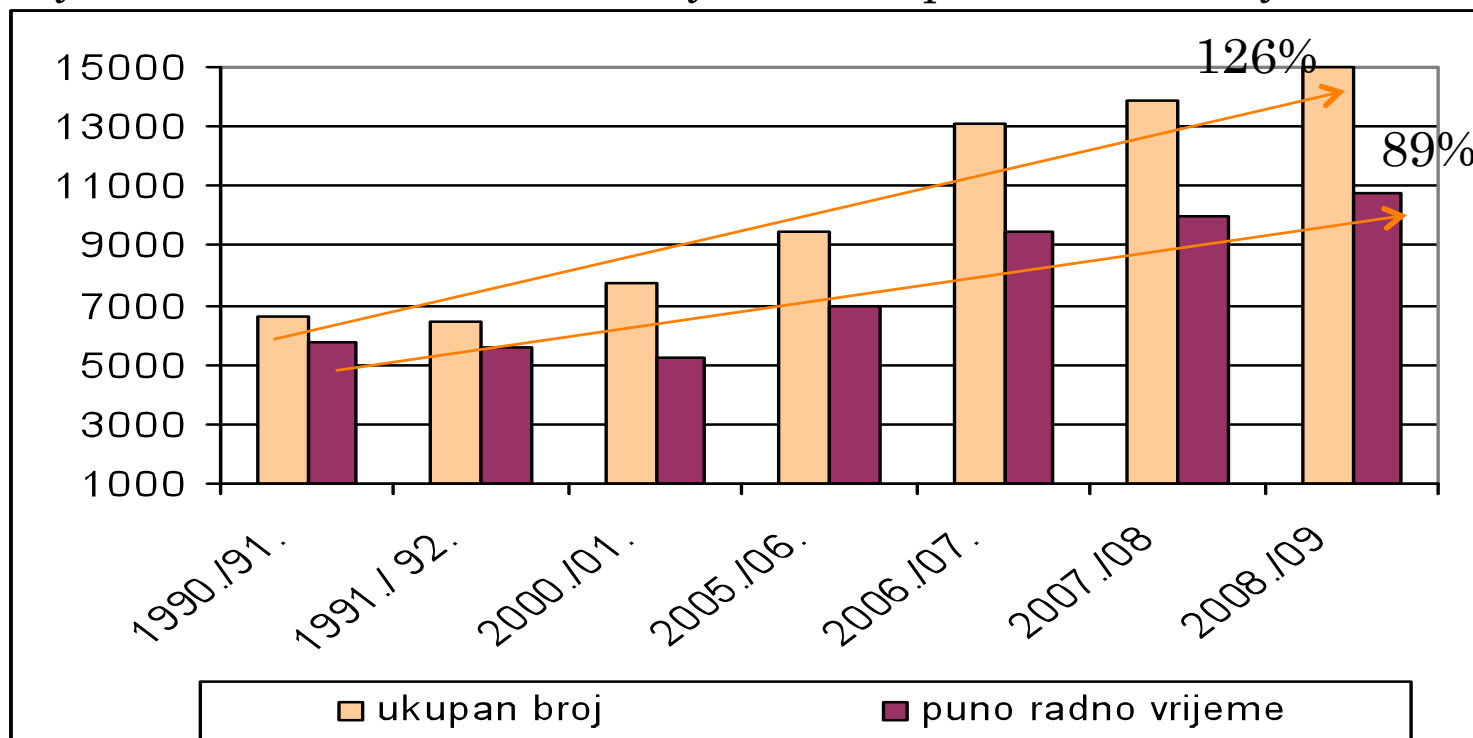
- PORAST VAŽNOSTI ZNANJA ZA RAZVOJ MODERNOG DRUŠTVA
- INTERNACIONALIZACIJA VISOKOG OBRAZOVANJA
- PROMJENE STILA UPRAVLJANJA U VISOKOM OBRAZOVANJU
- PROMJENE U FINANCIRANJU

BOLONJSKI PROCES I PROMJENE U AKADEMSKOJ PROFESIJI

- a) omasovljenje nastavničke profesije (uvjetovano porastom broja studenata i produžetkom trajanja studija) i
- b) birokratizacija rada zbog nužnosti provedbe evaluacije i ujednačavanja postupka praćenja kvalitete.

Ukupan broj nastavnika i suradnika na visokim učilištima i broj nastavnika i suradnika koji rade na puno radno vrijeme

CILJEVI I SVRHA ISTRAŽIVANJA

- Opći cilj empirijskog istraživanja je provjeriti kakav odnos ispitanici imaju spram promjena u akademskoj profesiji i utvrditi postoje li značajne razlike u mišljenjima među ispitanicima s obzirom na neka obilježja.
- Realizacijom empirijskog istraživanja moguće je odgovoriti na pitanje jesu li i koliko ovi procesi zahvatili akademsku zajednicu u Hrvatskoj.
- Rezultati istraživanja omogućili su komparaciju s rezultatima istraživanja niza interkontinentalnih zemljama u kojima je provedena navedena studija.

METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

- Istraživanje je provedeno primjenom deskriptivne i korelacijske metode, a empirijski podaci prikupljeni su anketnim upitnikom "Promjene u akademskoj profesiji" (dalje CAP), koji je razvijen za potrebe međunarodnog istraživanja.
- **Populacija i uzorak**
- **Postupak anketiranja**
- **Obrada podataka**

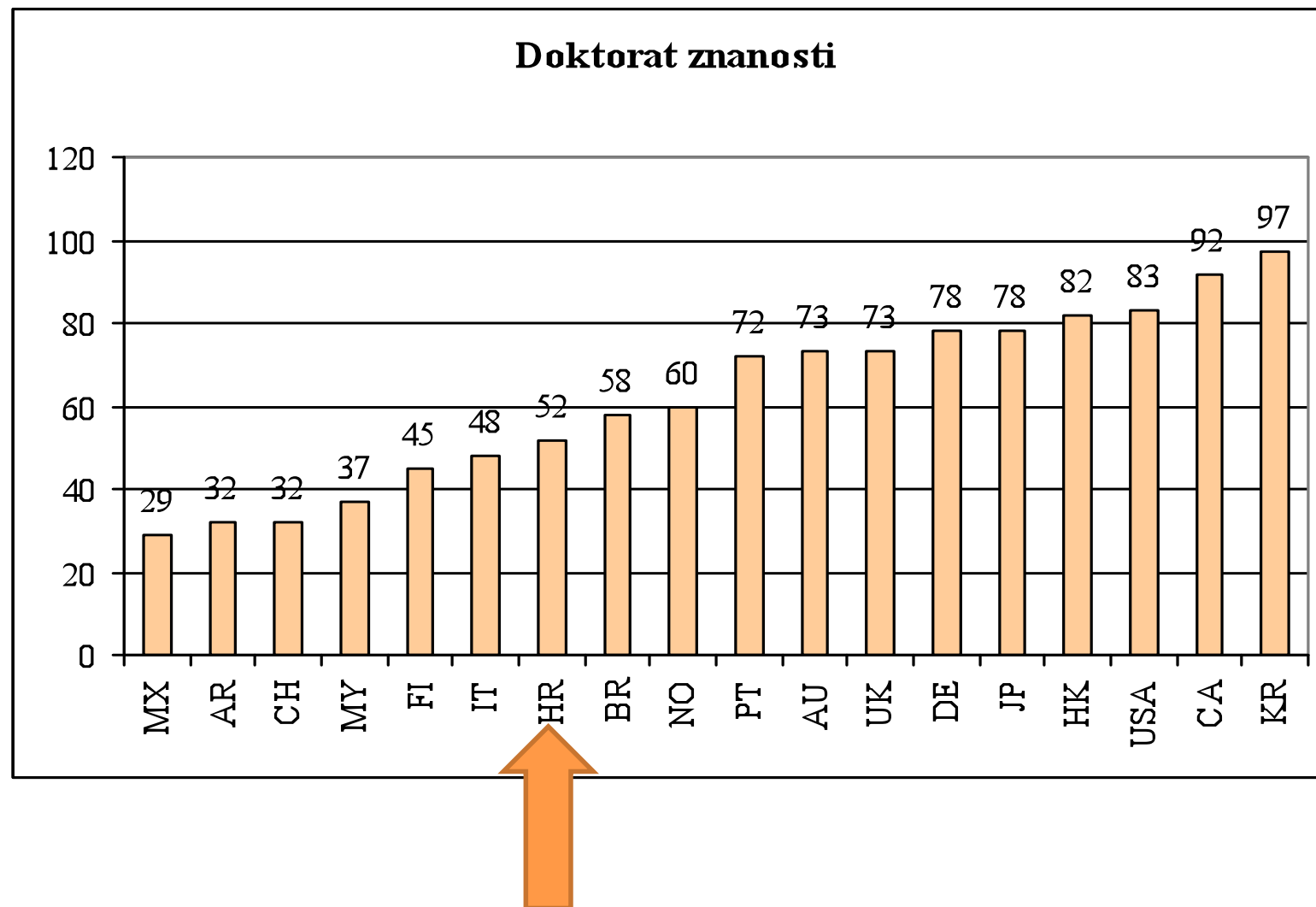

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

STANJE U KARIJERI I STRUCI
SITUACIJA NA RADU I RADNE OBVEZE
NASTAVA
ISTRAŽIVANJE
UPRAVLJANJE

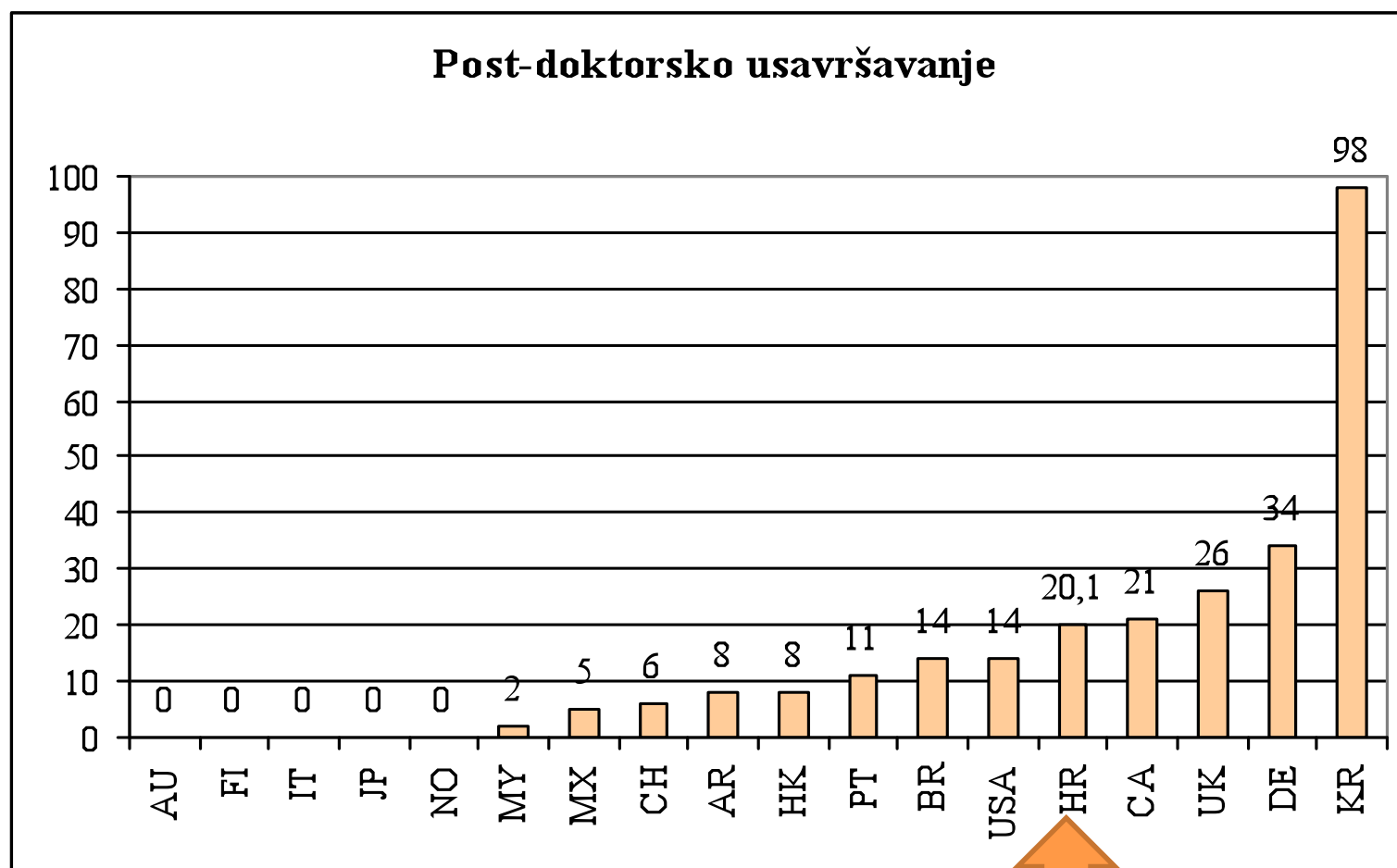

ZNANSTVENA KVALIFICIRANOSTI

Stanje u karijeri i struci

ZNANSTVENA KVALIFICIRANOSTI

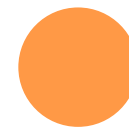
Stanje u karijeri i struci

CH, IT, MY, PL

IT, GB/ BR, MX

- Horizontalna i vertikalna mobilnost ispitanika
- Prihodi i dodatni rad

Prosječna mjesečna primanja	f	%
do 5000	10	2,8
od 5000 do 8000	192	54,2
od 8000 do 11000	94	26,6
od 11000 do 14000	32	9,0
od 14000 do 17000	5	1,4
od 17000 i više	8	2,3
Bez odgovora	13	3,7
Ukupno	354	100,0

INDIKATORI KOJIMA SE MOŽE MJERITI VAŽNOST AKADEMSKOG ZNANJA

- može biti iskazana kroz
 - zastupljenost i sudjelovanje ispitanika u radu lokalnih, nacionalnih ili međunarodnih političkih tijela,
 CA 7%; HK 6,1%; HR 3,1%
 - lokalnih, nacionalnih i međunarodnih organizacija za pružanje socijalnih usluga
 CA 16%; HK 21,4%; HR 5,1% i
 - sudjelovanje u projektima koji su temeljeni na potrebama zajednice CA 41%; HK 36,8%; HR 17,2%.
- U usporedbi s drugim CAP zemljama, prisutnost hrvatskih ispitanika je izuzetno slaba.

SITUACIJA NA RADU I RADNE OBVEZE

- analiziraju se pitanja
 - radnog i nastavnog opterećenja,
 - osjećaj pripadnosti disciplini, odsjeku i instituciji,
 - **stavovi spram znanstvene djelatnosti,**
 - **zadovoljstvo uvjetima i resursima rada,**
 - **općenito zadovoljstvo poslom i**
 - **zadovoljstvo ispitanika promjenama u sustavu visokog obrazovanja**

Dana je komparacija s dijelom rezultata istraživanja drugih CAP zemalja

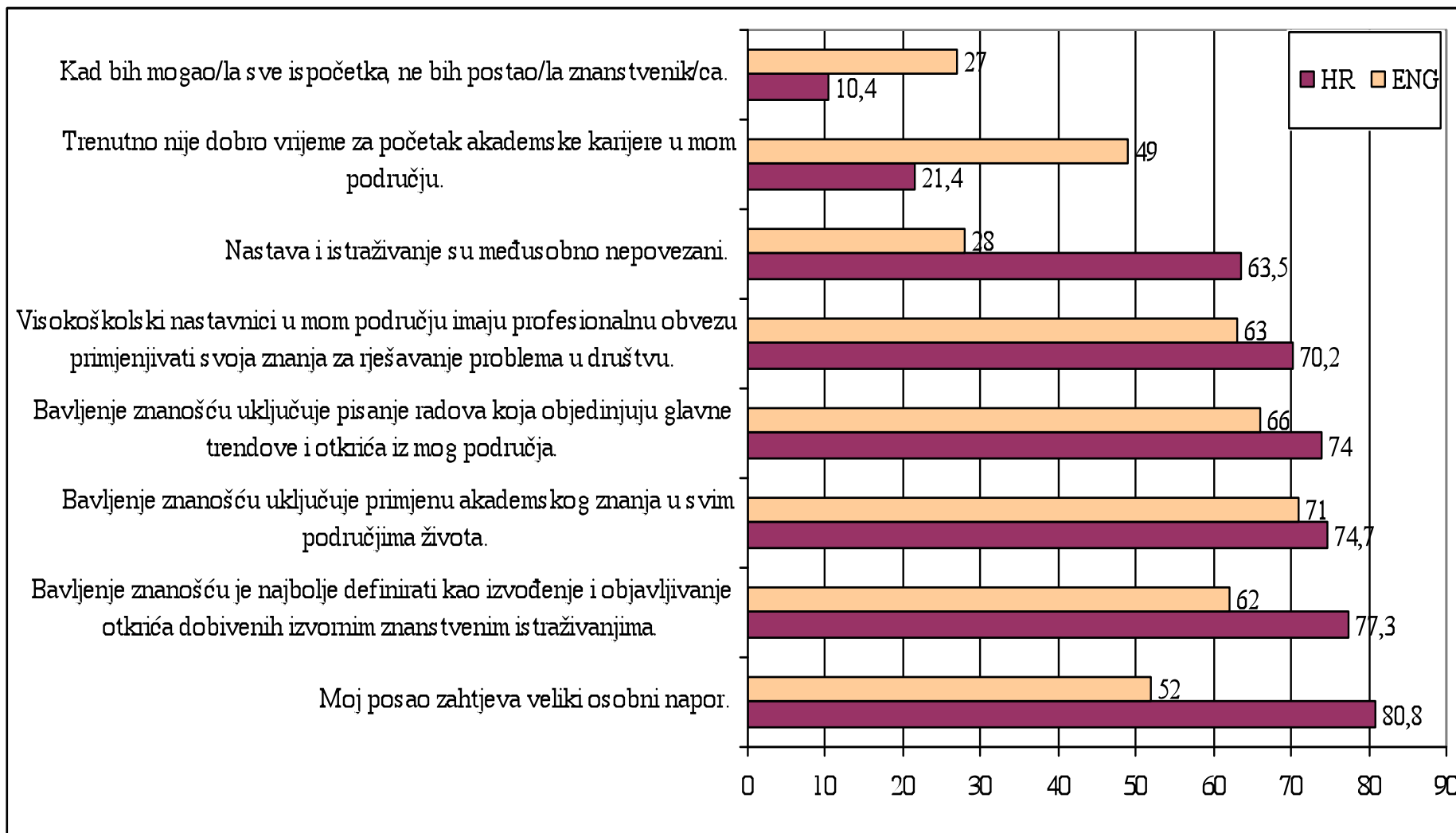

OCJENA KVALITETE UVJETA, RESURSA ILI OSOBLJA U USTANOVI

Situacija na radu i radne obveze

	1+2	3	4+5	$\bar{x}$	s
Telekomunikacije	9,3	12,4	77,1	4,03	1,133
Računalna oprema	16,6	24	57,1	3,54	1,23
Nastavna tehnologija	16,6	23,4	56,8	3,46	1,2
Učionice	22,6	27,1	48,5	3,33	1,193
Vaš radni prostor	27,6	22,9	46,3	3,11	1,379
Građa i usluge knjižnice	29,1	26,3	40,6	3,03	1,343
Potpora administracije (tajništvo, računovodstvo)	32,8	26,6	37,3	2,92	1,316
Nastavno pomoćno osoblje	22,6	17,8	38,7	2,59	1,736
Istraživačko pomoćno osoblje	27,2	15	27,1	2,03	1,754
Istraživačka oprema i instrumenti	33,9	21,5	19,2	2,02	1,588
Laboratoriji (istraživački prostor)	30,2	20,3	21,5	2,01	1,653
Financiranje istraživanja	59,9	17,8	7	1,67	1,174

STAVOVI SPRAM ZNANSTVENE DJELATNOSTI I RAZLIKE U ODGOVORIMA HRVATSKIH I ENGLJSKIH ISPITANIKA

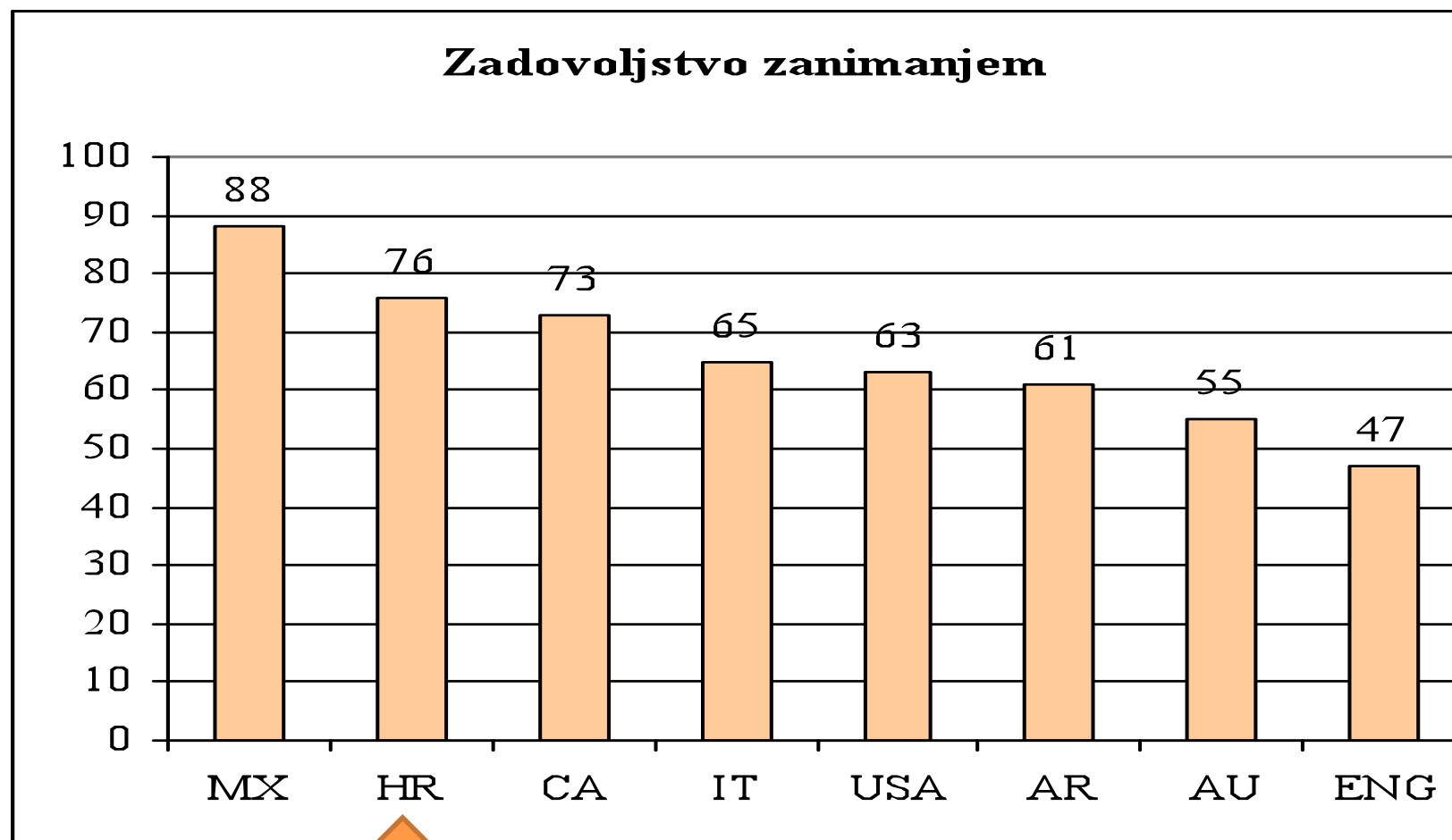

Situacija na radu i radne obveze

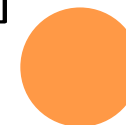
ZADOVOLJSTVO ISPITANIKA PROMJENAMA I STANJEM U SUSTAVU VISOKOG OBRAZOVANJA

	1+2	3	4+5	$\bar{x}$	s
Društvenim ugledom i statusom visokoškolskih nastavnika	31,9	39,4	28,7	2,9	1,023
Zahtjevima u pogledu produkcije istraživačkih rezultata u svrhu napredovanja	35,8	42,5	21,7	2,78	0,946
Ishodima učenja (rezultatima) studenata s obzirom na povećani nastavnički angažman	40,5	38,4	21,1	2,72	0,981
Materijalnim statusom	41	40,4	18,6	2,64	0,994
Osiguranjem uvjeta za znanstveno i stručno usavršavanje	48,2	36,3	15,5	2,51	0,992
Postojećom administrativnom i logističkom potporom	51,3	32	16,7	2,5	1,004
Raspodjelom opterećenja nastavom, znanstvenim radom i administrativnim poslovima	53,4	30,2	16,4	2,46	1,03
Sveučilišnom politikom, upravljanjem i transparentnošću odlučivanja	50,5	37,5	12,1	2,42	0,966
Predznanjem i motiviranošću upisanih studenata	57,9	30,8	11,3	2,33	0,963
Promjenama u sustavu visokog obrazovanja	58,5	30,5	10,9	2,3	0,984
Državnom politikom prema visokom obrazovanju i znanosti	65	28,7	6,3	2,14	0,911

OCJENA ZADOVOLJSTVA ZANIMANJEM: KOMPARACIJA HRVATSKE SPRAM CAP ZEMALJA (%)

Situacija na radu i radne obveze

NASTAVA

- analizira se broj studenata i raspodjela vremena podučavanja,
- **stavovi spram podučavanja i nastave općenito,**
- **oblici nastavnih aktivnosti i**
- **neki indikatori internacionalizacije.**

STAVOVI SPRAM PODUČAVANJA I NASTAVE OPĆENITO

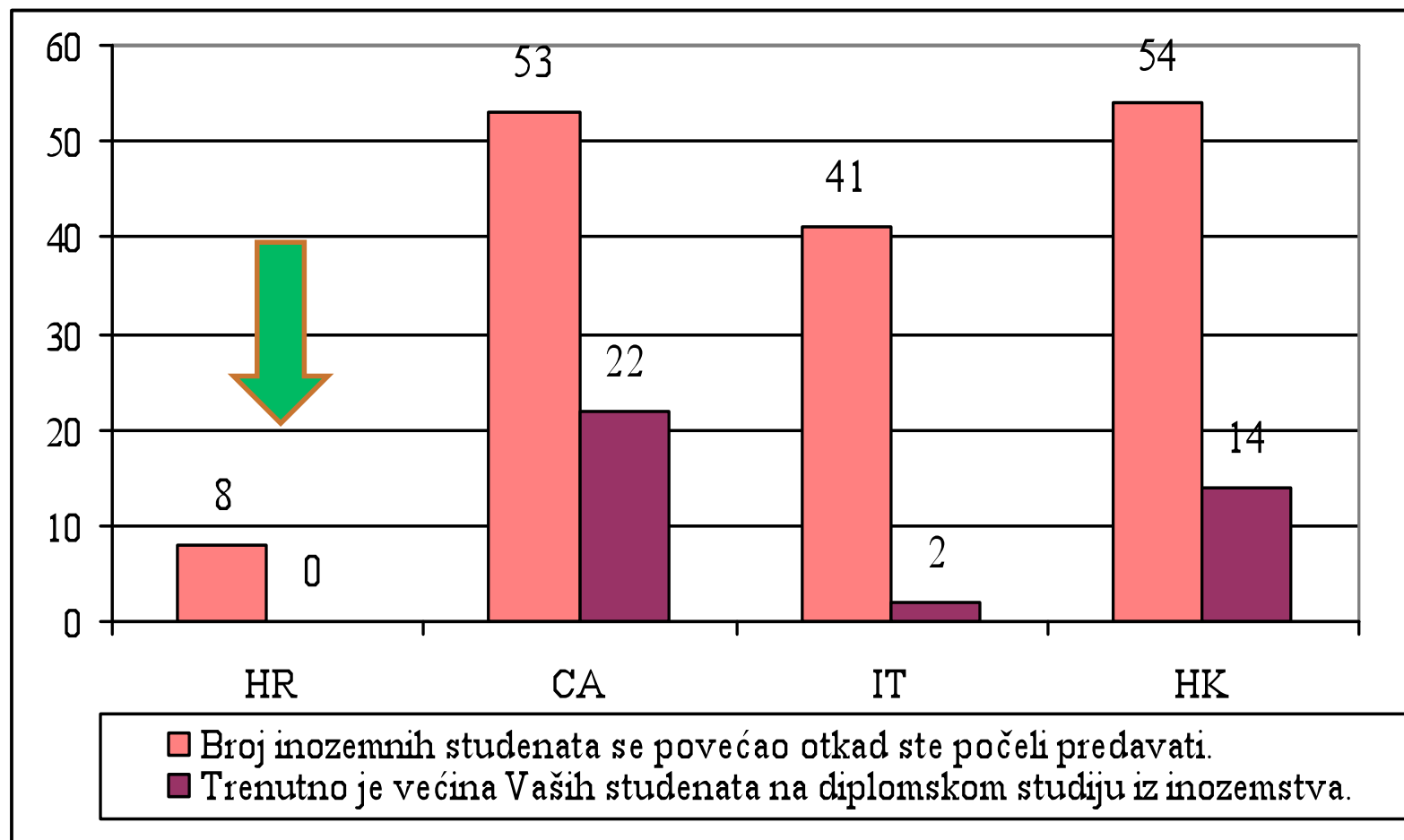
	1+2	3	4+5	$\bar{x}$	s
Potičete usvajanje praktičnog znanja i vještine u sklopu svoje nastave.	3,8	14,7	81,5	4,22	0,874
Vaše istraživačke obveze obogaćuju Vašu nastavu.	11,3	17,1	71,6	3,97	1,105
Stavljate naglasak na međunarodne perspektive i sadržaje u svojim kolegijima.	10,1	26,1	63,7	3,82	1,013
Ukupan opseg Vaših obveza u nastavi u posljednje tri godine povećao se na štetu znanstvenog-istraživačkog rada.	15,9	22,3	61,7	3,71	1,228
Vaše ocjene uistinu izražavaju različite razine postignuća studenata.	16	27,8	56,2	3,63	1,172
Trošite previše vremena na podučavanje osnovnih vještina koje studentima nedostaju.	21,4	35,5	43,1	3,34	1,152
Vaša ustanova potiče na poboljšanje Vaših nastavnih vještina zbog rezultata evaluacija nastave.	43,3	31,9	24,9	2,65	1,23

ZASTUPLJENOST OBLIKA NASTAVNIH AKTIVNOSTI

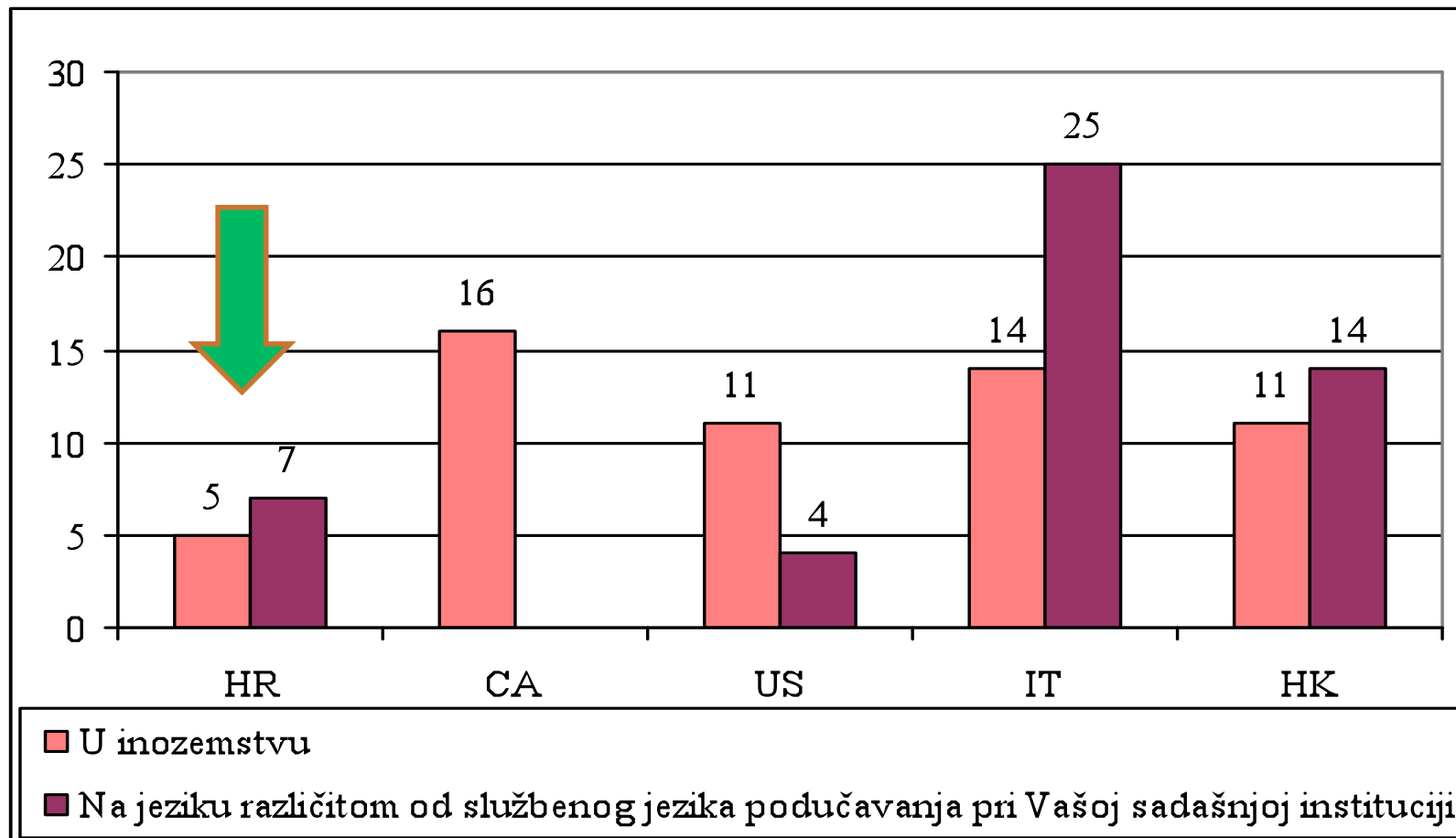
	f	%
Klasična nastava	323	91,2
Elektronička komunikacija sa studentima	304	85,9
Priprema nastavnog materijala	292	82,5
Individualno podučavanje/konzultacije	285	80,5
Neposredna interakcija sa studentima izvan učionice	236	66,7
Osmišljavanje kurikuluma/ programa	200	56,5
Praktično podučavanje npr. rad u laboratoriju, u radionicama	168	47,5
Korišćenje ICT-a/ računala u poučavanju	157	44,4
Učenje na projektima/ u projektnim skupinama	122	34,5
Obrazovanje na daljinu (e-učenje, npr. WebCT, Moodle)	43	12,1

NEKI INDIKATORI INTERNACIONALIZACIJE

STAVOVI SPRAM ZASTUPLJENOSTI INOZEMNIH STUDENATA (%)

NEKI INDIKATORI INTERNACIONALIZACIJE PODUČAVANJE U INOZEMSTVU I NA JEZIKU RAZLIČITOM OD SLUŽBENOG (%)

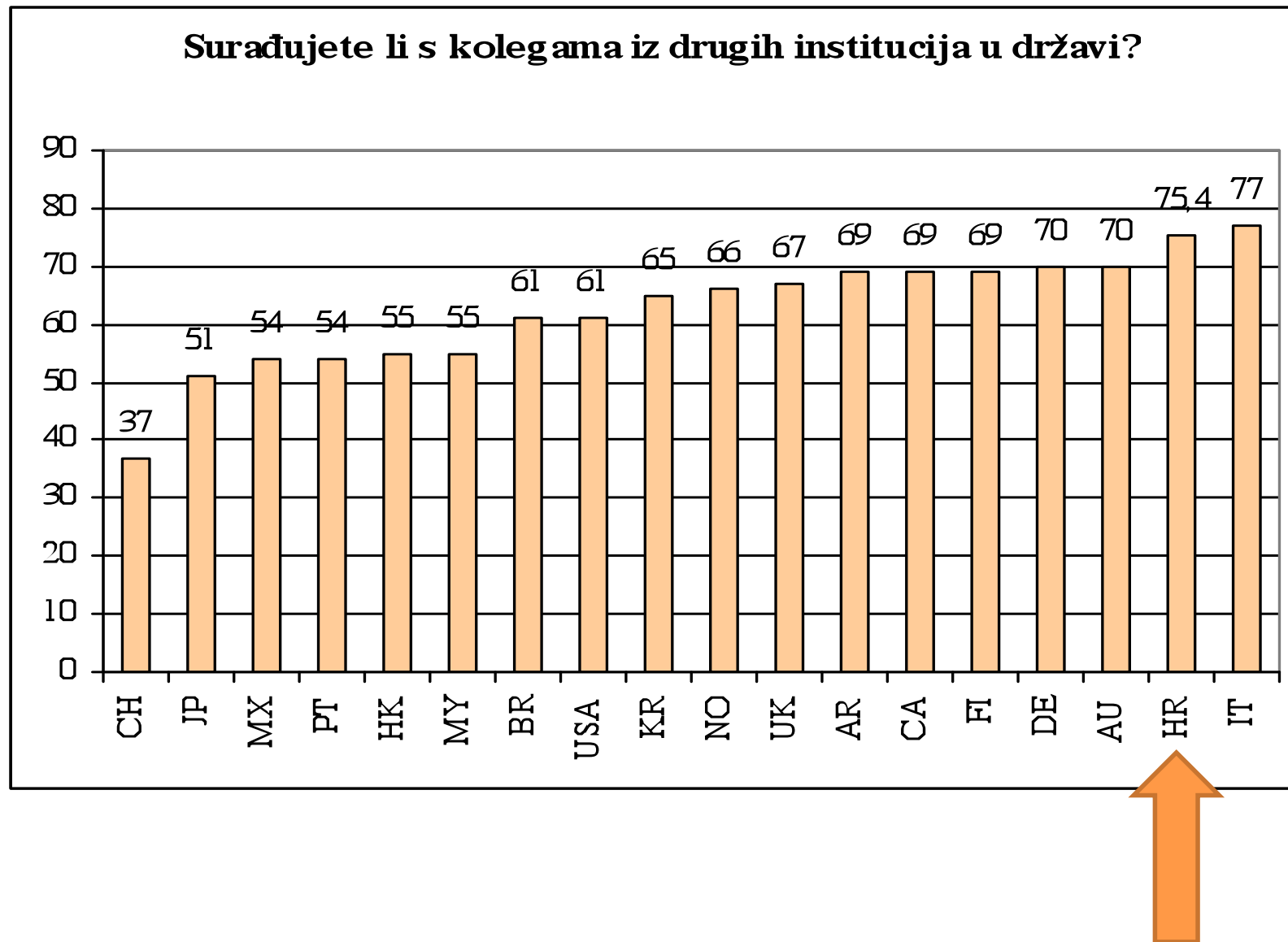
ISTRAŽIVANJE

- analiziraju se stavovi nastavnika spram istraživačkog rada,
- promjene u financiranju istraživanja i pravilima publiciranja,
- utvrđuje se priroda istraživačke aktivnosti,
- suradnja s drugima akterima i
- analizira se znanstveni doprinos u posljednje tri godine.

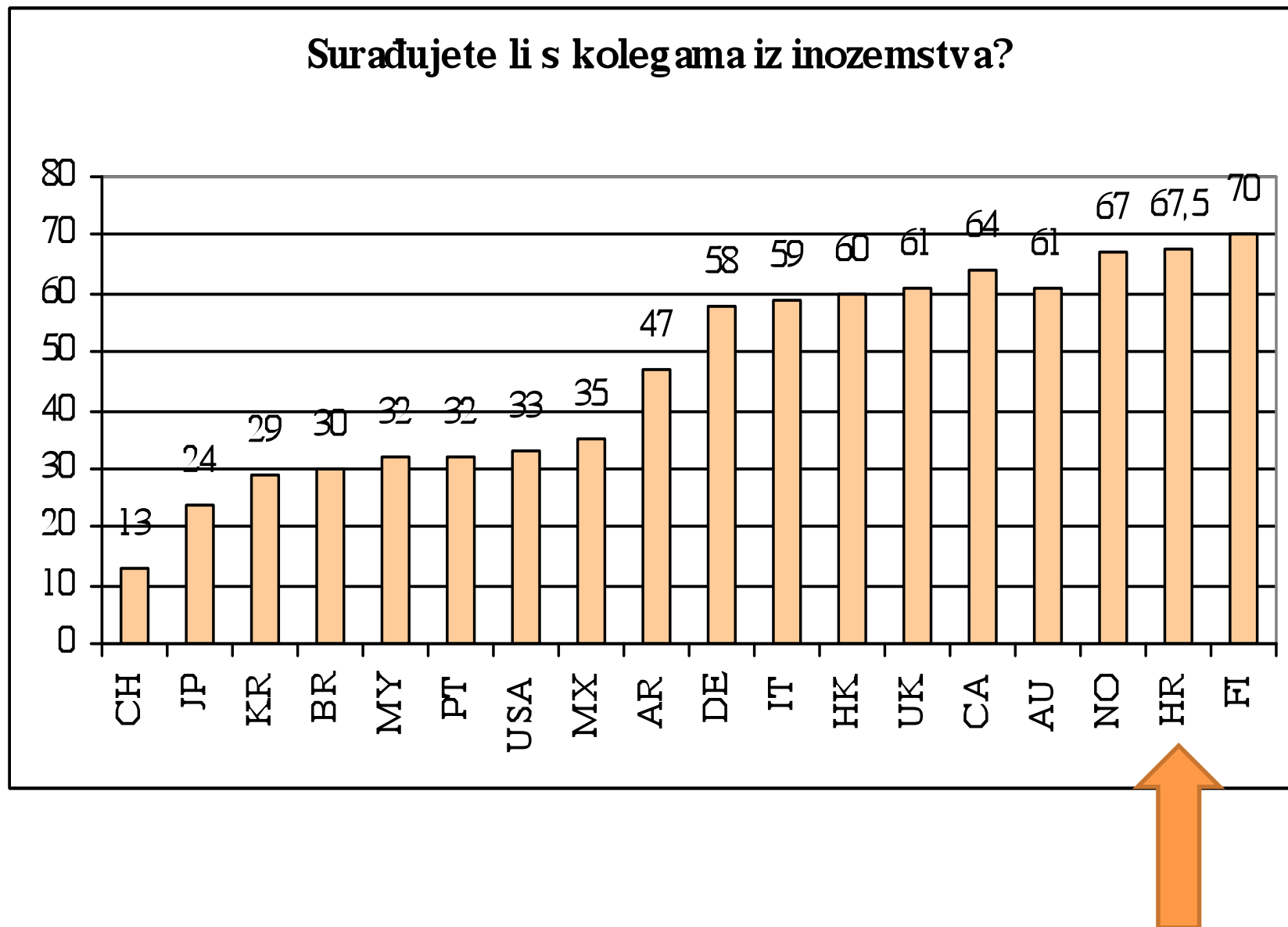
OBRASCI ISTRAŽIVAČKE UMREŽENOSTI

USPOREDBA CAP ZEMALJA: SURADNJA S KOLEGAMA IZ DRUGIH INSTITUCIJA U ZEMLJI (%)

OBRASCI ISTRAŽIVAČKE UMREŽENOSTI

USPOREDBA CAP ZEMALJA: SURADNJA S KOLEGAMA IZ INOZEMSTVA (%)

STAVOVI ISPITANIKA SPRAM PROMJENA U FINANCIRANJU I OBJAVLJIVANJU ISTRAŽIVANJA

Vanjski donatori ili klijenti nemaju utjecaja na moje istraživačke aktivnosti.	20,8	25,7	53,5	3,6	1,391
Od mog prvog zaposlenja povećao se pritisak na istraživače za prikupljanjem vanjskih sredstava za provedbu istraživanja.	17,7	28,6	53,7	3,51	1,211
Od mog prvog zaposlenja tijela koja javno financiraju istraživanja povećala su restrikcije prilikom objave rezultata.	35	45,5	19,5	2,69	1,135
Od mog prvog zaposlenja privatni financijeri istraživanja povećali su restrikcije prilikom objave rezultata.	39,8	48,7	11,5	2,53	1,07

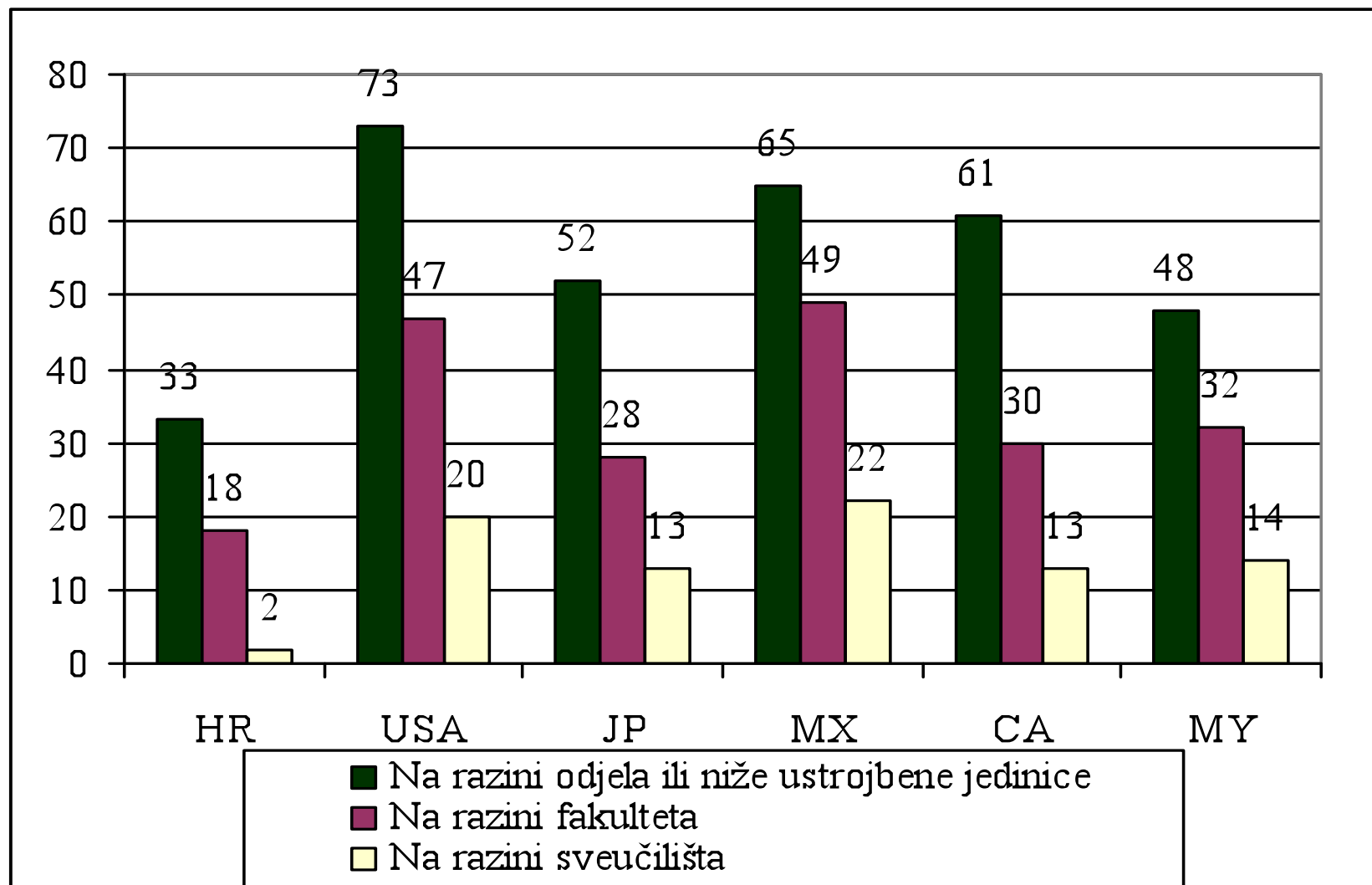

UPRAVLJANJE

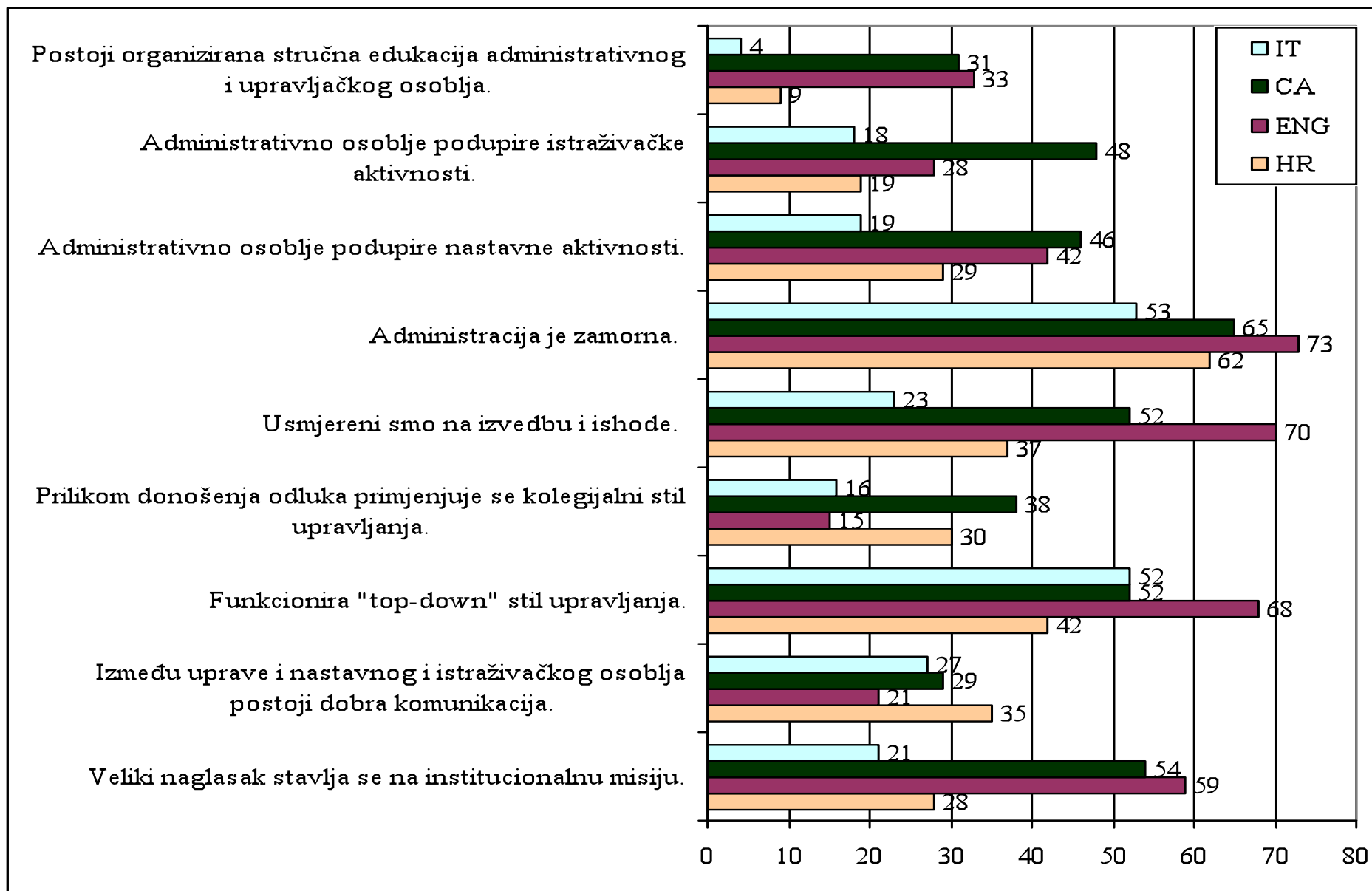
- analiziraju se stavovi sveučilišnih nastavnika i suradnika koji se odnose na različite dimenzije upravljanja:
 - percepciju utjecaja raznih aktera na odlučivanje unutar ustanove,
 - **vlastiti utjecaj na kreiranje politike,**
 - evaluaciju istraživanja, nastave i djelovanja u zajednici te
 - **upravljanje unutar ustanove općenito.**

OCJENA UTJECAJA NA OSMIŠLJAVANJE I DONOŠENJE KLJUČNIH AKADEMSKIH POLITIKA U CAP ZEMLJAMA (%)

STAVOVI SPRAM STILOVA UPRAVLJANJA UNUTAR USTANOVE U CAP ZEMLJAMA (%)

STAVOVI SPRAM UPRAVLJANJA UNUTAR USTANOVE U CAP ZEMLJAMA (%)

